

Rozhovory o naději ...

V čase Adventu jsme si povídali s Dušanem a Maruškou. Dušan Stolarik je trvalým jáhnem v naší farnosti. Rodina Stolarikova nás v Třebovici pozvala do svého příbytku. Jaké téma k rozhovoru jsme si pro ně připravili? Hledání životní radosti.

Postupně jsme se dostali do takové hloubky životní radosti a moudrosti, že na mnohé z připravených otázek prostě nezbyl čas. Což vůbec nevadí, v budoucích setkáních při rozhovorech máme na co navazovat...

V předchozím díle jsme první otázkou šli na to přímo „od Adama“. Dnes to vezmeme nikoli od Evy, ale od Marušky. Co Ti v posledních dnech udělalo radost? Jedno, zda jde o velkou anebo nějakou malinkou radost...

Maruška: V posledních dnech mi udělá radost, když mohu jít chvíli ven. Delší dobu marodíme, hlavně děti. Jsem šťastna, když mohu jít chvíli na vzduch, vnímat sluníčko, a že dýchám...

A Tobě, Dušane?

Dušan: Já těch radostí mám víc, a tak mě trochu mrzí, že Maruška je o tyto radosti ochuzena, protože musí být doma s dětmi, které jsou opravdu už dlouho nemocné. Je to náročné. Je to opravdu náročné. Já jsem zažíval spoustu radostí třeba při zahájení Adventu, kde jsem se setkal s mnoha lidmi, a bylo to krásné. Poslední událost k zahájení Adventu byla 1.12. ve Skuhrově, kde jsme se potkali spolu s vámi. Myslím, že to tam byla krásná hodina, kdy jsme se mohli zastavit, zazpívat si a radovat se (vystoupila tam hudební skupina Markazíni – sedm chlapů, lesáků se žesťovými nástroji, pozn. red.). Chtěl bych někdy přinést tu radost domů, abych rozradostnil Marušku. No ale většinou já přijdu rozradostněný a vidím Marušku, jak je strašně unavená, a pak něco nešikovně povím a spíše Marušku rozzlobím, než abych ji rozradostnil. Na tom ještě musíme pracovat, společně.

Maruška: A to já prožívám radosti. Jsou momenty, kdy mně udělají děti radost, že něco nového umějí. Dneska se mladší syn Radim naučil jíst kyselý zelí... Prostě jsou momenty, ne že ne.

Dušan: Když společně se starším synem Jendou montujeme nejmladší dceři Hedunce kuchyňku, tak z toho mám radost. Dneska jsme společně opravovali kolo. To jsou takové radosti, že můžeme věci dělat společně a společně se z toho radovat.

Dobrá. Přiznejme, že první otázku jsme vám prozradili několik týdnů předem. Následující otázky ale dopředu neznáte. V čem Ti, Dušane, nějakou radost udělal v poslední době třeba Otec Adam?

Dušan: Otec Adam – tak ten mi dělá radost už tím, když ho vidím. On vždycky má ten svůj úsměv. Přesto, že nemá tu svou službu lehkou, protože naše farnost je opravdu rozmanitá. Není vůbec tradiční. Těch aktivit a nabídky duchovních věcí, které Adam přinesl do farnosti, je mnoho. On to všechno zvládá a ještě se u toho stihne radovat, stihne říci i nějaký vtip, usmát se... Jsem rád, když s ním mohu sloužit u oltáře, když si s ním mohu dát kávu, když zbude čas a můžeme se jít společně projít s Jantarem (farní pes, pozn. red.)... Dneska jsem třeba měl radost, když volala z Domova seniorů na Bezděkově pracovnice, zda bychom tam mohli přijít. U jedné paní se blíží závěr jejího života. Společně jsme se u paní pomodlili, zaopatřili o podali jsme jí svaté přijímání. To jsou takové chvíle, kdy můžeme společně naplňovat i tu naši kněžskou službu. Anebo – dnes na ranní bohoslužbě bylo hodně lidí, byla tam i paní Ginzlová. A kolegyně Věrka Šimková se ptala, jak dostaneme paní Ginzlovou na vozíčku nahoru do prvního patra do farní kaple? Jednoduše. Chytli jsme vozík a vynesli jsme ji až nahoru. Kaple byla úplně plná lidí, abnormálně plná, že všechna místa byla obsazená. Paní Ginzlová měla narozeniny, tak jsme natočili krátký rozhovor a poslali jej do Polné otci Milošovi, kterého paní chtěla moc pozdravovat. Tak jsme to zprostředkovali. To byla taky velká radost. Po mši se lidi přesunuli dolů do kuchyně, kde probíhalo občerstvení, a bylo to hezké. To jsou takové radosti z věcí, které můžeme společně prožívat.

Hlubší radost bývá ta, která má smysluplné zdravé základy. Vaše manželství je hluboká radost. Je tomu tak?

...smích...

Maruška: Já se tady chystám, co vám budu říkat... Radosti z manželství se stále teprve učíme.

Dušan: Ale už jsme ušli velký kus cesty.

Maruška: Ale jsme na dobré cestě. Bylo to tak před týdnem. Dušan se naučil chodit domů netelefonující. Po příchodu nás doma všechny obešel, objemul nás a políbil. To mi udělalo velkou radost. Myslím si, že na takovou tu hlubokou manželskou lásku a radost stále ještě dozráváme.

Dušan: Ale jsme na cestě.

Maruško, Ty jsi část svého života strávila v Pardubicích. Jedno z největších měst republiky, pulsující živé velkoměsto, centrum průmyslu, kultury, vzdělanosti, město v srdci bohatého regionu. To je na rovině někde u Hradce. Provdlala jsi se z bohatého velkoměsta na vesnici. Z města odvážných lidí a hrdinů. Vzpomeňme například na Silver A, Památník v Pardubičkách, apod. Do vesnice bývalých

***„Sudet“. Vesnice s velmi bolestnou historií a mnohdy vykořeněnou současností.
Jak jsi změnu přijala?***

Maruška: Já jsem šťastná, že jsem blízko lesa a blízko k přírodě. To je velké pozitivum. Hrozně ráda jsem přišla do Třebovské farnosti. Pardubická farnost je obrovská, tam lidi nemají šanci se znát. Scházejí se v několika různých kostelích. Když se dělají třeba nějaké farní aktivity, tak se nikdy nesejde celá farnost. To je určitě nereálné. Jsem moc ráda, že mne tady otec Miloš přijal a cítím se v této farnosti jako doma. Co se týče těch obyvatel, tak opravdu to v naší vesnici není jednoduché. Asi opravdu nežijí společenství s lidmi ve vesnici, ale společenství ve farnosti. Ovšem v naší obci máme několik farníků, se kterými udržujeme dobré vztahy. No a když přijedu do Pardubic a vidím to velké město, tak se ráda vracím k nám domů.

Dušane, Bůh vstoupil do Tvého života s docela velkou intenzitou, jak jsi již mnohokrát podal svědectví. Otec Miloše Kolovratník Ti asi hodně pomohl...

Dušan: Ano, to je pravda. Kdyby do mého života nevstoupila osoba Miloše Kolovratníka, tak asi tam, kde nyní jsem, bych nebyl. Otec Miloš pro mne byl klíčovou osobností. Když jsem prožíval ty svoje lidské krize, zmatky, bolest, ztráty, tak on byl tím, kdo řekl: „Přijď.“ Nejdřív jsem neměl důvěru přijít na faru, tak jsem otci Milošovi psal strašně dlouhé emaily. Třeba na tři, na čtyři A4. A on mně odepsal jednu strohou větu, a to jsem čekal třeba delší dobu. Jednoho dne pak Miloš zvedl telefon a říkal mi, jestli bych nechtěl přijít na faru. Schází se tam společenství mužů, kteří se připravují na křest anebo se obnovují ve víře. A tak se stalo, že jsem tam přišel. Sedělo nás tam dvanáct a tím se to všechno rozběhlo. Ta naše spolupráce se čím dál víc rozrůstala a Miloš se stal rodinným přítelem. Byli jsme víc než jen kolegové v práci, byli jsme přátelé a tak to máme i s Adamem. Ten první impuls – všechno to začalo 25.12.2008, na 1. svátek vánoční, když jsem přišel do kostela v Třebovici. Tehdy tam vlastně nebyla pořádně okna, profukoval vítr, vločky tam lítaly a sedaly na lavice, v kostele bylo pár lidí. Sedl jsem si do zadní lavice. Přede mnou byl otec Miloš. Po pravé ruce tam byl ten veliký korpus Krista v životní velikosti na kříži. A když začaly hrát varhany, tak mně v tom kostele začalo být strašně dobře. Teď už vím, že to byl Duch svatý. Tehdy jsem nevěděl, co se vůbec děje. Ten okamžik bych popsal tak, jako když přijdete s putnou uhlí, která vás táhne k zemi, a najednou vám začnou z té putny to kamení nebo to uhlí odebírat a vy se cítíte lehce. Miloš měl kázání a já jsem měl pocit, že mluví o mně. Že mně promlouvá do duše. Ještě jsem se ohlížel, jestli za mnou nikdo neseď. Samozřejmě že tam za mnou nikdo nebyl. Říkal jsem si, jak on tady o mně může mluvit, jak je to možné, když mne nezná. Neví, kdo jsem, jsem tady úplně poprvé. Všechno to bylo z Ducha. Otec Miloš měl ten zvyk, že když končila bohoslužba, šel k hlavnímu vchodu a s lidmi, kteří byli na bohoslužbě, si podával ruku. Přál nám hezké Vánoce. Vložil se se mnou do komunikace – odkud jsem, co jsem zač, co mne sem přivedlo do kostela... To bylo první setkání s otcem Milošem.

Můžeme také upozornit, že letošní Adventní koncert České televize, o druhé Adventní neděli, je v přímém přenosu z Polné u Jihlavy, ze současného působiště Otce Miloše. Poprvé mimo Prahu. Což je, doufám, zajímavá informace. Pokud jste to neviděli v přímém přenosu, můžete kouknout ze záznamu ČT. Pojdme se ale bavit o Třebovici. Asi také vašim velkým přičiněním vnitřek kostela se docela rozjasnil. Co tomu předcházelo?

Dušan: Třebovický kostel byl vevnitř skutečně hodně zchátralý. Nejen, že se tam sto let nemalovalo, ale vzhledem k tomu, že kostel leží blízko železničního koridoru Olomoucko – pražské dráhy, za komunismu tady jezdily taky těžké vlaky, které táhly těžké lokomotivy Sergeje, tak docházelo k porušení statiky kostela a byly hodně rozpraskané klenby. Pak se to dodatečně stahovalo, ale ty klenby a praskliny už nebyly zapraveny. Byly tam díry, že by tam člověk mohl strčit ruku. Kostel byl navíc na pohled takový temný, jako v komíně. Navíc tam byly staré tapety, takové šedo – modré. Kostel byl opravdu strašně tmavý. Elektroinstalace byla velmi špatná. Byl to havarijní stav. Okna byla rozbitá. Když jsem se dostal do zastupitelstva, tehdy jsme se s panem starostou bavili, a to rozběhl už otec Miloš, zda by nám obec nepřispěla, a spolupráce začala těmi okny v rámci rekonstrukce kostela. Obec řekla, že by nám finanční prostředky poskytla, ale chtěli by, aby se opravil venkovní plášť a kostel se mohl nasvítit. Nešlo jim až tak o ten interiér, protože kostel se de facto nepoužíval. Byl povětšinou pro veřejnost uzavřen. Když jsem se krátce nato tady stal kostelníkem, kostel jsme otevřeli. Mamka tady domluvila na brigádu třicet důchodkyň, celý kostel jsme vydrbali, vyčistili, umyly se lavice, umylo se, vygruntovalo se a kostel se začal otevírat lidem. První impuls byl, že kostel byl často větrán. Lidé, kteří kolem jezdili, se zastavovali a říkali nám – ani jsme nevěděli, že ten kostel tady je a jak to tady vypadá... Přesto, že byl kostel takový matný, tak se lidem líbil. Někdy tam přijížděli lidé kolem šedesátky a říkali – já, tady jsem ministroval, tady jsem začínal ministrovat, a vy jste tady vyměnili dlažbu. Já jsem říkal – ne nevyměnili, akorát to ženy vykartáčovaly. Jednou tam přišla paní Soušková, která bydlela kousek od kostela. To byl pro mne životní zážitek. Ona měla před operací a nemohla na ruce. Jako mladá tady chodívala hrát na varhany. Zeptala se mne, zda by si to mohla jít vyzkoušet. Paní vyšla na kůr a začala hrát. To bylo navečer, když zapadalo slunce. Já jsem ořezával svíčky u hlavního oltáře. Bylo úplné bezvětrí. Byl otevřený hlavní vchod i boční vchody. Najednou, když paní Soušková ke mně přicházela ke hlavnímu oltáři, já jsem se vydal k ní a setkali jsme se někde uprostřed kostela u bočních dveří, a ona mi řekla – do tohoto kostela se vrací Duch svatý. Vtom se zvedl takový vítr v kostele, a od hlavního kříže na hřbitově paprsky slunce dopadaly na pozlacený obraz svatého Jiří na hlavním oltáři. Pro mne to byl veliký zážitek. Za chvíli ten průvan zase odešel. To bylo velkým impulsem pro nás všechny. Postupně zde do kostela začaly chodit i mladé rodiny a začaly se dělat například zahájení Adventu, začal jsem spolupracovat s paní ředitelkou ve škole. My jsme si zkrátka „sedli“. Začali jsme dělat adventní a vánoční koncerty v kostele, zmíněné zahajování Adventu a domluvili jsme se na Tříkrálovou sbírku – ta sbírka už zde byla rozběhnuta dříve.

Maruška: Prostě kostel se začal používat.

Dušan: Ano, začaly tam přicházet i mladé rodiny. Hodně jsme se tam společně modlivali. Přistěhovaly se tady dvě nové rodiny, Šulákovi a Adámkovi. V kostele nás

začalo přibývat a jeden čas nás tam chodilo až kolem 45 lidí. S otcem Milošem jsme si řekli, že budeme dělat setkávání farníků zde ve Třebovici, a zkusíme ten kostel opravit. Buď budeme na něj koukat, jak chátrá, anebo svépomocí, co budeme moci udělat, začneme. Tak jsme do toho šli. Uvolněné omítky jsme obouchali, prořezala se dlažba. Marušky tatínek, pan Metelka, dělával elektroprojekty, a tak nám zpracoval dokumentaci na novou elektroinstalaci a rozvody ozvučení pro kostel. Když už tyhle všechny věci byly, udělalo se odvětrání a začalo se s výmalbou. Tenkrát firma Martin Klejch nám udělala nové omítky a výmalbu, a udělali to jen za materiál. Udělaly se nové sokly a zároveň v těch odvětrávacích kanálech je vyvedena nová elektroinstalace a rozvody, aby se nemuselo moc zasahovat do stěn. Okna se vyměnila už před tím vším. Pan Skoták kývl na to, že nám ten kostel vymaluje a měl podmínku, že bude bydlet na faře v České Třebové a že mu místní trebovické ženy uvaří něco k obědu a taky něco dobrého ke kávě. Naše ženy se střídaly, vozily mu tam oběd a něco ke kávě. Pan Skoták nám vždy řekl, co je třeba v kostele připravit. Z farního lešení se tam postavilo šest pater lešení, a ještě jsme si nějaké lešení museli půjčit odjinud, protože ten kostel je fakt velký. Já si pamatuji, že elektrikáři nechtěli vrtat díry do těch kleneb, a děda Metelka (tatínek od Marušky) se toho vůbec nebál. To lešení ještě nebylo komplet dostavěno a po celé té ploše ještě nebyly podlahy. Byly jen na kraji a s dědou Metelkou jsme tam nahoru vylezli. On mně říkal – no nekoukej dolů, dívej se na mě. On pracoval s tou sbíječkou a já se ptám – a čeho se mám jako držet? On mi říkal – drž se té sbíječky, nahoru nepoletíš a dole tě najdem. Později, když už tam byly ty podlahy a probíhala výmalba, pak jsem chodil po tom horním patře a už to nebyl takový problém. Člověk si zvykne. Odpracovalo se tam spousta brigádnických hodin. Naše babička to má napsaný v malém sešitku (dle uvádí 1213 hodin). Celá ta rekonstrukce nakonec stála nějakých cca 716 000 Kč. Později když se dělal nový liturgický prostor, Petr Horáček nám daroval ozvučení sponzorsky. Zapojil reproduktory, zesilovače a mikrofony.

Maruška: To bylo samozřejmě v průběhu let, to nešlo dělat naráz.

Dušan: Ty základní práce se ale podařily během roku (oprava kostela, výmalba). Na začátku roku se to začalo a na Advent tam už ženské gruntovaly a připravovaly kostel.

Kostel ve Třebovici je zasvěcen svatému Jiří. Kdo cestuje po Evropě, asi odsouhlasí, že svatý Jiří se ve světě mezi světci těší mimořádně vysoké úctě. Namátkou Řecko, kam mnohý turista jezdí k moři. A třeba Gruzie, kde je to nyní opět docela dramatické, má tohoto světce přímo ve svém názvu. U nás, na Slovensku a v Polsku jeho svátek slavíme 24. dubna. Převážná většina zemí jej slaví o den dříve, 23. dubna (to je ale svátek svatého Vojtěcha, jeho umučení, proto u nás ten posun).

Zpravidla každou neděli večer (19,30 h., respektive 20,00 h., dle aktuálního týdenního rozpisu bohoslužeb a událostí), v kostele v Třebovici organizujete adoraci. To je další radost. Ale to už jdeme přímo do hloubky lidské radosti... My jsme adoraci, vedle vás, několikrát zažili a musíme říci, že ta nedělní večerní hodinka v kostele v Třebovici stojí za to. Doporučujeme tuto příležitost ostatním čtenářům z celého farního okruhu Česká Třebová. A nejen jim.

Maruška: Zjistila jsem, že jestli chci fungovat, a dobře fungovat, potřebuji být ve spojení s Ježíšem. Jen doma to prostě nejde, anebo rozhodně ne tolik. Nedostanu se tak blízko jako když jsem před Bohem, před Kristem v Eucharistii. V tichu a zároveň ve chvále, s Božím Slovem. Je to místo, čas, ze kterého celý týden žiju. Taky je to kolikrát čas našeho smíření s Dušanem. Občas můžeme někomu i posloužit, třeba přímluvnou modlitbou, když tam někdo přijde, kdo to potřebuje. Začali jsme s tím před rokem na podzim 2023 po „New Down“, kdy jsem zjistila, že to opravdu moc potřebuji. Taky chci být v tichu, abych slyšela, co mi Ježíš říká. Začali jsme chodit sami s Dušanem. Když jsme viděli, že chodíme celkem pravidelně, řekli jsme si, že to nabídneme. Ať to vědí ostatní, že ten kostel je tam otevřený a že se mohou přidat.

Dušan: Jo, je to tak. To je taky jedna z věcí, kterou jsme s otcem Milošem dělali společně, Miloš také rád adoroval. Vzpomínám si, když jsme měli to setkávání mužů v přípravě na křest, tak každé setkání jsme zakončovali ve farní kapli. Otec Miloš vystavil Nejsvětější Svátost oltářní, vzal kytaru, zpívali jsme a chválili Boha. On pak každému z nás požehnal, a já jsem cítil, jak tam působí Bůh. Pak se mi strašně dobře spalo. Později jsem byl moc rád, když jsme místní kostel uvedli do nějakého stavu a otec biskup nám povolil vrácení Nejsvětější Svátosti do Třebovického kostela. Když člověk prožíval nějaké těžkosti anebo když jsem tam chodíval uklízet, tak mně to tam velmi pomáhalo a nabíjelo mne to, když jsem mohl Pánu Ježíši říci co potřebuji. Dívali jsme se do očí tváří v tvář a já jsem cítil hluboce jeho přítomnost. Další zkušenost s adorací a přítomností Pána v eucharistii jsem zažil i v komunitě Chemin Neuf (čti „šémané“). Tam ty adorace byly také a tam nás naučili před Pánem zažívat si i biblický příběh a vnést se přímo do té biblické situace. Mě se pak stávalo, že jsem Bohu kladl v myšlenkách, anebo i ústně jsem vyslovil to, za co se modlím anebo co jsem potřeboval svěřit, vědět a On mi odpovídal skrze Boží slovo. Otevřel jsem Bibli a říkal jsem – jo, to je ono, tohle Ježíši je ono, děkuju, toto jsem přesně potřeboval slyšet. Používáme to vlastně dodnes. Na manželských setkáních mne zaujalo právě to, když jsme byli v Kroměříži, tak tam taky byla půlhodina a v sále na dřevěném špalíku byl bílý ubrousek a tam byla taková maličká monstrance. Úplně obyčejný rámeček a tam byl Pán Ježíš. Svítily tam dvě svíce. My jsme tam chodili a chodili tam také lidé z nekatolických církví. Oni tam přicházeli a bylo na nich vidět, jak „rozkvítají“. Usmívají se a jsou naplněni dobrem. Byli jsme s nimi pak u večeře v jídelně a oni se ptali – co to tam je? Co to tam máte v tom rámečku, že nás to tam tak přitahuje. Cítíme se tam tak dobře a cítíme, že nás to tam vlastně obdarovává. Cítíme se tam dobře.

Maruška: A proč my to nemáme?

Dušan: A proč my to v naší církvi nemáme? Reagovali. A já jim říkám. No, vysvětlím vám, co to je, ale pláčete na špatném hrobě. To se musíte obrátit na starší u vás v evangelické církvi. Vysvětlil jsem jim, kdo to v té monstranci je, že je to Pán Ježíš v eucharistické podobě a my v katolické církvi před Ježíšem adorujeme, chválíme ho, děkujeme mu, předkládáme mu své prosby. Ještě budu pokračovat dál. Na těch manželských setkáních jsme měli mít čas pro sebe.

Maruška: Mluvíš o Káně. To bychom měli říci, že je to v rámci manželských setkání, „Kána“, a tu dělá komunita Chemin Neuf.

Dušan: Ano o Káně. Ta dělá i programy pro děti, pro mládež, pro seniory. Oni nám říkali, že máme mít na sebe čas. Nám se ten společný čas nedařil. Ale při adoraci společný čas máme. Jsme tam spolu, je nám tam spolu dobře, a můžeme Ježíši předkládat to, co máme na srdci. On to stejně ví, ale chce to slyšet od nás. Slyšet tu chválu. Abychom si uvědomili, jakým milosrdenstvím On nás obdarovává. Takže já jsem za ty adorace v Třebovici vděčný také. I dřív, než to bylo vyhlášené, tak když jsme byli v kostele, vzadu jsem otevřel dveře dokořán. Občas tam pár lidí přišlo, Tehdy tam ještě nebyla fotobuňka (světelné čidlo), takže jsem až po čase zjistil, že tam jsou nějakí lidé. Byly otevřeny dveře a já jsem tam mluvil nahlas, zpívali jsme anebo jsme se modlili a pak jsem zjistil, že tam vzadu taky někdo sedí. Ti lidé třeba plakali, pak přišli a poděkovali. Já jim říkal – to neděkujte mně, to poděkujte Ježíši. Pán Ježíš je i pro mne v Nejsvětější Svátosti moc důležitý. Pro nás společně.

Maruško, nedávno jsi měla ve farním Zpravodaji fantastický článek o tom, jak je vrcholně důležité a úžasné chválit Boha – „...a život se nám docela jistě začne měnit...“. Tímto svým svědectvím jsi mi trochu nevědomky nahrála. Téma o radosti jsme měli na vás vymyšlené už dávno předtím. Je to asi další dimenze hloubky nejen Tvé radosti. Chválit Boha jako životní styl? Chválit Boha jako životní názor? Chválit Boha jako smysl života? Chválit Boha – to je žít v radosti...

Maruška: Já jsem o tom dneska docela přemýšlela, o té radosti, co k tomu řeknu. Život je veselejší a šťastnější, když člověk prožívá radost anebo zažívá pokoj. To rozhodně. To se daří jenom tehdy, když člověk nežije v zahořklosti, ve křivdě anebo v neodpuštění a podobných stavech. To se mně dříve často stávalo, že jsem viděla hlavně to negativní okolo sebe. Skrze to negativní vlastně ta radost nešla žít. To muselo být opravdu něco, co člověka jakože „vytrhlo“. Ale když se vědomě snažím zřít té ublíženosti anebo ukřivděnosti, anebo se snažím opravdu pravidelně odpouštět, pak mám větší šanci prožívat tu radost. Člověk je šťastnější a zažívá pokoj. Aby to bylo možný, tak právě musím jít do toho ticha k tomu Ježíši. Anebo i během dne i několikrát. Když něco nedávám, je to doma vypjatý. Tak se zastavit. Říci si – DOST. Ne, tudy nechci. A zároveň – já to nedávám. Ježíši, prosím, postarej se o to Ty. Často to prostě Ježíš vyřeší. Často nevyzpytatelným, nepředvídatelným způsobem, a pak mi ten život dává smysl. A baví mě a naplňuje. A udělala jsem zkušenost, že když Boha chválím, tak je to lepší než jen prosit, protože ani kolikrát nevím, jak své prosby formulovat, nevím, co je pro naše děti nejlepší, ale Bůh to ví a Bůh slyší naši chválu a nás vlastně pozvedá a otvírá nám oči.

Takže jsme už opravdu v hloubce radosti. Děkuje.

Nyní trochu z jiného soudku radosti. Dušane, v pastorační mezi romskou komunitou dlouhodobě působíš. Spolu s Otcem Adamem a dalšími. Jakou radost se společenstvím lidí na Borku si v srdci neseš?

Dušan: Když jsem byl vysvěcen, tak otec Miloš mi jednou říká. Hele, jsou tady Romové, můžeš je připravovat na křtiny. Tak jsem je připravil a já jsem si s těmi Romy velmi dobře sedl. Oni sami se mi začali hodně otvírat. Oni si to mezi sebou řekli a přicházeli

další. Samozřejmě že otec Miloš mne na to připravoval, abychom ctili nějaká pravidla. Například že otec od rodiny musí být zaměstnán, kmotr musí být zaměstnán a minimálně jeden z rodiny by měl být pokřtěný. Tyto parametry já ctím, dodržuji to a ono to funguje. Oni si to mezi sebou pověděli a začaly ty romské rodiny přicházet. Při křtinách mne začali zvát i na oslavu. Otec Miloš mi před odchodem říká – člověče, tobě to s těma Romama jde. A říkal – já jsem se s tím nějak neuměl popasovat, ale oni se Ti otevírají, důvěřují Ti, naslouchají Ti. Kolikrát i Miloš viděl, když třeba ta katecheze probíhala i dně někdy tři hodiny a během toho ti rodiče Romové měli spoustu otázek. Oni mají doma Boží Slovo, čtou ho a hodně sledují křesťanské filmy. Hodně se doptávají. Ta katecheze byla třeba opravdu tříhodinová a scházíme se dvakrát, někdy třikrát u dětí. Křtil jsem i dospělé, kde ta příprava trvala déle než 7 měsíců. Tam prováděl přípravu otec Šimon z Moravské Třebové, a protože oni si přáli být pokřtěni tady u nás, tak já jsem to od něj převzal. Ten křest dospělých jsem měl já, křtil jsem tam 7 lidí. Byly tam i nějaké děti, pak děcka od čtrnácti výše a dospělí. Navázal jsem tam přátelství a jsem v kontaktu s mnoha rodinami. Vídáme se, navštěvujeme se anebo jsme ve spojení přes WhatsApp. Když jsem měl v létě nějaké křtiny, jeden pán za mnou přišel do sakristie. Já jsem měl jenom albu na sobě a pán se ptal. Otče, bude mše svatá? Anebo jen bohoslužba slova? Já říkám – no jsem jáhen, bude bohoslužba slova. Nechtěli mši svatou, jen bohoslužbu slova. A pán říká – no jo, to je škoda, mohli jsme nechat sloužit mši za naše prarodiče. Odpověděl jsem – není problém to vložit do přímluv. Bůh to stejně slyší. Takže oni pak četli přímluvy. Zapojují se i do liturgie. Hlavně když přijedou ze Slovenska. Ty jejich rodiny co žijí na Slovensku jim někdy vyčiní, že tam je křest, první svaté přijímání, biřmování, svatba v kostele, v neděli že chodí na Slovensku pravidelně do kostela ... „a vy to tady v Čechách flákáte“. Měl jsem už hodně těch křtin, možná kolem dvaceti, nedokážu to z hlavy říci přesně. Já při tom křtu mluvím o manželství. O muži a ženě a o svátosti manželství. Duch svatý asi působí, protože jedni manželé se ozvali, že by se chtěli připravit na uzavření svátosti manželství v kostele. Takže první svatba proběhla. Potom se mně ozval ještě jeden mladý pár, že by se chtěli taky vzít a mít církevní sňatek. Tam budu po novém roce tu přípravu domlouvat. Mezitím se mi ozvala další paní, že by se chtěla s manželem vzít, a pak tam jsou ještě další dva páry. To je takové zajímavé. Oni měli klasickou svatbu na úřadě, nikoli před církví. Bohu díky za to, že se vzali a že uvažují aspoň takhle... Oni se mne ale dále ptali. Neoslovují mne tedy slovem „jáhen“, oni mi říkají pane faráři. A tak mluvili – pane faráři, ale před Bohem to je na furt. Že jo? Já odpovídám – No ano. Vy se chcete vzít? Reagovali, že se chtějí vzít na úřadě. Já na to – ale v kostele to jde taky. Oni trvali, že se vezmou na úřadě. Já jsem vyzvídal – Proč? Vždyť se známe, křtil jsem vám děti, jezdím k vám domů. Oni – přeci jen, víte, na tom úřadě. A já zase – ale přeci jste spolu už 14 let, copak plánujete že jednou půjdete od sebe? Oni – no to ne, ale před tím Bohem to je až do smrti.... Myslím si, že oni na to časem dojdou, že ten Duch svatý tam působí. Já tam mezi ně jezdím, ti lidé jsou velmi pohostinní. Jednou jsem u jedné rodiny neměl vystavené potvrzení o křtu, tak jsem říkal, až někdy budu mít cestu, vezmu to přes Semanín a dovezu jim potvrzení. Jenže jsem na to zapomněl, a až za měsíc jsem se tam úplně neohlášeně stavil u nich na Borku. Ihned, jak mne viděli, tak na mne mávali. A když jste tady, říkali, nevysvětil byste nám byt? Tak říkám, požehnám Vám ho a vykropím ho svěcenou vodou. Ale musíte jít se mnou a něco si k tomu řekneme. Přišli jsme k nim do bytu. Měli pěkně poklizenou. Nabídl mi kávu, latte a veliký kus dortu, normálně bychom z něj pojedli

všichni čtyři. Já říkám, co blázníte, tak velký dort pro mne? Oni reagovali, no budeme povídat. Dlouho. Já jsem tam cestou domů strávil skutečně asi dvě hodiny a s tím pánem jsme měli hluboký duchovní rozhovor. On se mne ptal na Ukřižování a na věci z Matoušova evangelia. Já jsem mu odpovídal a on říká – no je vidět, že jste ten film viděl taky. A já na to říkám – anebo to bylo jinak, ten film byl dobře ztvárněný podle evangelia. Někdy u těch rozhovorů musím moc přemýšlet, protože musím reagovat na spoustu dotazů. Třeba – jejich příbuzní. Narodila se jim holčička, v porodnici byla v pořádku, ale jako miminko jim doma umřela. Pomodlil jsem se k Duchu Svatému. Co já jim mám tady říci? No tak přišlo na řadu Boží Slovo a já jsem komentoval knihu Job. Probrali jsme ten příběh a pán mi po půl hodině říká – no máte pravdu. Funguje to. Ptám se – jak to myslíte? Pán odpověděl – no, jak jste to říkal o té knize Job, Bůh jim to pak vynahradil. Mysleli jsme si, že ten mladý manželský pár, kterému se to přihodilo, že se rozejde. Ten muž chtěl dítě. To dítě jim umřelo, jak jsem říkal. Jenže staří rodiče se za ně modlili, a to rodiče z obou stran, pár zůstal spolu a narodily se jim další dvě dcery. Ta jedna dcera prospívala s vyznamenáním a studuje na lékařku, aby mohla pomáhat nemocným lidem. A když jsme žehnali ten byt, tak ke každé místnosti bylo promluva, co tam prožívají a my to vkládali do modlitby. A ty rodiny si tyto věci mezi sebou říkají, že se tam žehná a ono jim to pomáhá ...

My v tuto chvíli začínáme být nervózní, že každá z otázek je na hluboké samostatné téma a samostatný rozhovor. Vaše sdílení a věci kolem toho jsou tak záživná a zajímavá, že rozhodně nebudeme spěchat a nevadí, když další vážná témata zbudou na některá z příštích setkání. To my k Vám přijdeme někdy zas.

Dušan: Já to zkrátím. V tom Borku mám opravdu tolik zážitků... Když tam jsem, tak mne tam potkávají děti, které mne zastavují. Ještě řeknu jeden krátký zážitek. Jeden kluk mi říká. Vy jste jako duchovní, jo? A já říkám – no, a jsem na to hrdej. A on – jo? Tak jako Ježíš existuje, jo? Já říkám – Ježíš existuje. Ježíš je Bůh. Byla tam taky děvčata kolem a další lidi. A oni se postavili kolem mne. Začali jsme rozhovor a já říkal, že v té kráse živého stvoření mohou vidět Boha, který stále působí. O těchto věcech jsme se bavili. Pak tam přišla jedna holčička a říká – já mám Ježíše ráda. Mne zachránil. Já jsem měla rakovinu v hlavě a nebejt Ježíše, tak tady nejsem. Takže ona tam podala sama osobní svědectví. Adamovi jsem pak říkal, co ty rodiny i děti říkají a ptají se, zdali by pro ně na Borku (tam) nemohlo něco být. Tak jsme se s Adamem domluvili, že tam zkusíme udělat bohoslužbu. Když jsme přijeli na tu první bohoslužbu, tak David Smyčka říkal – jo to je dobře, tam to kdysi měli z Mejta (Vysoké Mýto) z letniční církve a za covidu to všechno přestalo. No a my jsme na Borek přijeli a David Smyčka mi říká – tady nikdo není. Já mu říkám – ty si ze mě děláš srandu a pak jsem dodal – chvíli počkejte. Vyběhl jsem, bylo za deset dvě, no a ve dvě hodiny a pět minut nás tam bylo asi třicet lidí. Posbíral jsem je tam... ty děcka mě začala zdravit a ptala se mě – jé, co tady děláte? A já jsem odpovídal – pojdte děcka, my jsme za váma přijeli, bude bohoslužba. Budeme číst o Ježíšovi a vyprávět věci z jeho života. Přišli na mši. Byla to rytmická, děti zpívaly, zapojovaly se. V přímlovách místní dostávali prostor, a to byly hluboké přímlovky. Jedna holčička chtěla říci přímlovu, ale že se stydí, jestli to může Adamovi pošeptat do ucha. Tak šla k Adamovi, pošeptala mu přímlovu

a Adam se zeptal – a já to za Tebe můžu říci? Holčička kývla že jo a stála tam tak hrdě. Tak Adam to říká (ted' nevím, jestli to Byla Miriam nebo Mariánka) – aby ta láska byla skutečná a opravdová. Že si přeje, aby lidská láska byla skutečná a opravdová. A další hluboké přímluvy tam zaznívaly, že jsme si s otcem Adamem řekli, že to tam i napříště zkusíme. 21. prosince tam bude další bohoslužba. Původně tam měla přijet nějaká romská kapela z Děčína a zpěvačka, ale bohužel jim to nevyšlo. Tak to opět zajistí Jindra Strejčků se Smyčkovými a Ondrou Sýkorou. Společně ve farnosti jsme si ještě říkali, že bychom se více měli věnovat tamním dětem, mohli bychom tam mít nějaké katecheze nebo něco podobného. Mně osobně se velmi dobře spolupracuje s paní Břeňovou, která v Naději dělá sociální pracovníci, a například 5. 12. tam pro děti děláme Mikuláše. A už jsme pozvaní na 19. 12., kdy tam budou Romské Vánoce a tradice. Snažíme se ve farnosti navazovat s Nadějí spolupráci. Je to opravdu na samostatné dlouhé téma.

Maruška: Ještě mne k tomu napadá, v rámci těch příprav. Prostě se bavěj o životě. Takže Dušanovi kolikrát řeknou, jaké prožívají úzkosti nebo bolesti nebo něco, a jak to u těch Romů je. Víru mají. To opravdu mají. Řekla bych mnohem hlubší, než u mnohých jiných lidí. Ale zároveň v romské komunitě se leckdy zapletou věci z věštění a takových okultních praktik, protože to tam prostě tak jede. Ale oni jsou ochotní jednoduše, když je na to Dušan upozorní, to vyznat, přiznat, zříct se toho, požádat o modlitbu a odpuštění. A prostě ti lidi odcházejí uzdravení. To říkal Dušan tolikrát... K uzdravení dochází i na těle. Přestaly bolesti břicha, přestaly bolesti hlavy, přestaly úzkosti. To už Dušan říkal tolikrát, že je tam tolik uzdravení. Ale prostě je tam nutná víra a nutno se zříct toho, co není od Boha. A prostě u nich to jde.

Úžasně myšlenky, co říkáte. Ale pojďme dál, prostě musíme jít v rozhovoru dál.

Maruška: Tak tohle nechme na jindy.

To by byla škoda nezveřejnit. Myslíme, že spousta z nás vůbec netuší, co úžasného se děje na Borku. Žijeme si svým (možná farním) světem, a pro mnohé z nás to jsou naprosto nové věci. Bohoslužby na Borku jsou avizovány formou pozvánky i na farním webu. Dušane, doprovázel jsi do posledních chvil života Viliama Daniela (zemřel asi v 52 letech). Můžeš krátce popsat, jakou stopu ve Tvém srdci tento člověk zanechal?

Dušan: Vilda byl můj velmi dobrý kamarád. Znali jsme se po té pracovní stránce v dopravě. Já jsem vůbec netušil, že on je věřící člověk. Jednou jsme jeli z pražské porady, byli jsme ve vlaku a on četl Boží Slovo. Já se ho ptám – Ty čteš Boží Slovo? On mi odpověděl – No jo, já jsem věřící. Povídali jsme si, že neměl lehkou minulost a ve spoustě věcí, kam ho život posunul, že to byla Boží zásluha. On tu víru žil. Uměl se nádherně modlit. Modlil se i za druhé. Víím, že on nečekal, že si ho Pán tam brzo povolá. Opravoval byt a pomáhal jednomu klukovi, který neměl rodiče a neuměl hospodařit, a Vilda tomu člověku nabídl pomoc – Pojď, opravíme společně byt, Ty si řekneš, jaký potřebuješ materiál, nářadí, já to koupím, ty mi to pomůžeš opravit, a když to uděláš dobře, dám Ti peníze na zuby. A dal mu je. Vilda mi říkal, jak ho vychovával,

že neuměl finančně hospodařit. Tak ho učil z těch příjmů, které má, využít obálkovou metodu. Ty výdaje, které jsou důležité, umět si rozplánovat finanční hospodaření. Je potřeba, aby se ten kluk nasnídal, aby měl aspoň jednou denně teplé jídlo, aby se dobře strožil. A Vilda mu v těchto věcech pomáhal. Ten kluk – zedník pil. Vilda mi pak říkal, že s ním i o těchto věcech mluvil, modlili se za to a později tam Vilda mohl nechat bednu piva a ten chlap si za den z toho vzal jen jedno nebo dvě piva. Já jsem si říkal – no, to je dobrý. Tehdy mně leželi ti Romové v Borku na srdci již delší dobu a Vilda mi říkal – já bych s Tebou do toho šel. Já jsem se na to moc těšil, že společně do toho půjdeme. On se pak jednou v září vrátil z dovolené, že asi tam něco špatného snědl nebo něco takového, že ho bere žaludek. Ona se z toho vyklubala zákeřná nemoc, ale on do poslední chvíle bojoval. Docházel za mnou na faru. Byl ve spojení i s otcem Milošem. Měli jsme modlitby za uzdravení, mazali jsme ho olejem. Tam je vidět, jak ta modlitba, pomazání a ty chvály, jak mu to natahovalo všechny poslední chvíle jeho života. On doufal do poslední chvíle. Opravdu doufal do poslední chvíle. Když přicházel do kaple, a tam jsme se za něj modlili, byla tam celá skupinka, která se za něj přimlouvala, a on nemohl už dojít. Ale při té modlitbě v kapli, jak to tak bývá, že člověk je někdy takovej voskovej, tak on najednou zrudověl, začal chválit v jazycích... A teď najednou po té půlhodině přímluvný modlitby on odcházel a já mu říkám – drž se zábradlí. On reagoval – vy jste mně nějak zas dodali energii... Později, když už ležel, docházel jsem za ním do toho jeho nového bytu, tam jsme se modlili i za jeho manželku. Jednou jsem se tam setkal i s jeho sestrou a společně jsme se za něj modlili v jazycích. To byla velmi silná modlitba. Já jsem ho ještě pomazal olejem radosti a podával eucharistii, a to se tam děly věci. Postupně jsme se připravovali, že Pán s ním má asi jiný záměr. Do poslední chvíle ho strašně mrzelo, že ten Borek spolu nerozjedeme. Já jsem mu slíbil, že pohřeb bude mít v kostele, že já na tom pohřbu budu, toto jsem mu splnil, a udělal jsem mu to rád. Byli jsme kamarádi. Nejen kolegové a kamarádi, ale spojovala nás ta víra.

Pojďme dál, pojd'me dál, ať to zvládnem všechno...

Doprovázení, navštěvování nemocných lidí, také seniorů. To je také Tvůj pravidelný program. Přinášení svatého přijímání dělá těmto lidem velkou radost. Zase jsme u té radosti. A jakou radost to dělá Tobě?

Dušan: No to je opět na samostatné téma. To už taky nějaký ten rok trvá, když v domově seniorů byla ještě Dorotka, která tam zavedla modlitbu růžence, a tou modlitbou růžence to začalo, že ti lidi se začali scházet. K tomu ty bohoslužby. Předtím se tam střídaly i nekatolické bohoslužby, ale v covidu se to všechno odstříhlo a jen katolická církev tam docházela. Otec Miloš mi jednou říká – pojd' tam se mnou. Seznámil mne s Dorotkou. Já jsem tam pak docházel, někdy také spolu s otcem Milošem. Někteří lidé přicházeli na bohoslužbu, ale někteří lidé byli ležící. Já jsem ty ležící pak obcházel, modlil jsem se s nimi, četl jim bibli, tak to na tom Bezděkově probíhalo. Já jsem v tom rád pokračoval, mívám tam také bohoslužby slova. Když tam v podělí otec Adam nemůže, tak já mívám v úterky bohoslužby slova. Chodí tam do kaple přes 20 lidí a ti lidi jsou za to vděční. Také navštěvujeme lidi na pokojích. Na Bezděkově je také paliativní péče. Ne hospicová, protože to není nemocnice, ale

sociální zařízení (domov senioru), proto pouze paliativní. Jednoho dne mne oslovila paní ředitelka, protože klienti domova se o mně zmínili. Paní ředitelka říkala, že je spokojena, že za těmi klienty také docházím a nabídla mi další spolupráci. Dělá mi to radost, že ty lidi mohu vidět. Vidím na nich, jak se jim rozjasní tvář, když přijmou Pána Ježíše. Prosí o modlitbu, tak na ně vkládám ruce a mažu je olejem radosti, protože bohužel jáhni v katolické církvi nesmějí udělovat svátost pomazání nemocných.

A olej radosti je co?

Dušan: Olej radosti, to používají charismatici, požehnaný olej. Já mám nardový olej, to je olej, kterým Máří Magdaléna pomazala Ježíšovi nohy, tak jsem si ho koupil a nechal si ho požehnat. Když se za lidi modlím, tak je pomažu olejem radosti. Oni jsou radostní. Té radosti si všiml i personál. Už za mnou docházejí i zaměstnanci, Mívám i duchovní rozhovory se zaměstnanci. Už jsem jim pomazání radosti taky umožnil. Je tam s nimi opravdu velmi dobrá spolupráce. „Na dušičky“ jsem pro ně měl přednášku a teď v Adventu 11. 12. tam budu mít další přednášku pro zaměstnance. Myslím si, že ta spolupráce je tam velmi dobrá a že se zároveň na sebe velmi těšíme.

Mnozí senioři toho v životě hodně zažili. Jak úžasné je zaposlouchat se do jejich pravdivých příběhů ze života a svědectví, jak v jejich životech působí Bůh?

Dušan: Tak jak se také nemocní těší na mě a mají radost, že za nimi přicházím jako někdo, kdo jim přináší Ježíše v Eucharistii a kdo se za ně modlí, tak mě zase naplňuje radostí to jejich svědectví. Já tam ctím, že i když nemohu zpovídat, tak ti lidé se otvírají. Opravdu na hloubku se otvírají anebo chtějí řešit věci před smrtí. Věci, které je třeba celý život tíží a před tou smrtí se začínají otvírat. My ty věci spolu řešíme a oni to vědí, že ono to má podstatu jakoby zpovědního tajemství. Že to je jen mezi klientem, mnou a Bohem. Když pak ještě požadují svátost smíření, tak vždycky řeknu Adamovi a on učiní tu svátost smíření. Jednou mi sociální pracovnice říká abych se stavil za panem Miroslavem. Byl tam u něj pan doktor, a je to špatný. Má nemocný srdíčko a plíce a chtěl by, aby za ním přišel duchovní. Prý kdyby přišel otec Miloš. Já jsem říkal, že otec Miloš už tady není, ale jsem tady právě teď já. Tak jsem za panem Miroslavem přišel. Viděl jsem, jak ho bolí na hrudi a nemůže dýchat. Sám mi říkal, že už to je špatný. Ptám se ho – pane Miroslave, mohu se za Vás pomodlit? Jste katolík nebo nekatolík? Věříte v něco, v někoho? Odpověděl mi – inu já jsem nepokřtěnej, ale pomodlit se za mě můžete. Vložil jsem na něj ruce a modlili jsme se, a udělalo se mu líp. A já jsem mu pak vyprávěl příběh mého bratra. Před časem jsme mysleli, že brácha zemře. S otcem Milošem jsme ho v nemocnici pokřtili a brácha se z toho dostal. Já jsem ten příběh mého bráchy a tu jeho duchovní cestu popisoval, že jsem skutečně myslel, že bráchu pokřtíme a on zemře, a on se z toho skutečně dostal, a pan Miroslav mi říká – to byste mohl pokřtít i mě? Tak říkám, že bych mohl, že si skočím pro sestřičku, aby tady byl svědek, křtu, voda tady teče, měl jsem zrovna olej sebou...

Olej radosti?

Dušan: Ne, to byl zrovna olej katechumenů a měl jsem sebou svaté přijímání. Vyznali jsme víru. Já jsem pana Miroslava pokřtil, pomazal jsem ho a podal jsem mu svaté přijímání. A on se z toho dostal ještě na nějaký čas. Já jsem ho navštěvoval a bylo vidět, že mu bylo lépe. Taký sledoval golf v televizi a říkal – ještě mne zvedni prosím, nalej mi čaj, až po modlitbě... A pan Miroslav se vyznal:

Já vím, že tělo je jen tělesná schránka a je kaput. Ale na duši se cítím jako znovuzrozený... On už byl ležící pacient. Při těch slovech mne držel za ruce a usmíval se. Viděl jsem jeho úsměv a pronesl jsem, že to mám radost. Pan Miroslav řekl – já už se smrti nebojím. Tak si říkám, to je velká radost pro nás pro oba, že mohu lidem přiblížit Boha a ukázat jim, že smrt je jenom přestupní stanice a Bůh tam na člověka, na tom druhém břehu, čeká s otevřenou náručí. To jsou takové radosti.

Maruško, jednou jsi vyprávěla, že na návštěvy k nemocným, anebo k seniorům někdy zajdete společně jako rodina, třeba i si dětmi. To je pak asi delší popovídání a sdílení... Jenže toto téma naznačuje, že to bude opět radost do hloubky. Prostě dnes tuto otázku vynecháme někdy na příště. Navštěvování nemocných v jejich domovech bude samostatné téma. Musíme jít už k tématu Advent...

Maruška (při pohledu do mobilu): Jé, kamarádi Brdíčkovy, a já jsem si toho všimla až teď, nám poslali na mobil obrázek, že dneska se modlej za nás.

Modlitba za druhé konkrétní lidi. To je další forma radosti jedněch i druhých. A jéj, Jana Babková má zrovna vylosovány Brdíčkovy, a Radek se modlí za Vaška a Miladu Haplovy, protože jsme se nezkoordinovali a vytáhli si lístky se jmény lidí, za které se v tomto adventním týdnu modlíme, každý zvlášť.

Dušan: Já mám taky lístek, v kapse.

...Začal Advent. Rozsvěcování vánočních stromů, svěcení Adventních věnců. Těch aktivit k první Adventní neděli v našem farním okruhu bývá strašně moc. Namátkou připomeneme zcela originální rozsvěcování Adventní kaple (a pouť ke svaté Barboře) na Lhotce, a následná „Street Party“, i díky aktivitě osadního výboru. Jak to všechno v rámci farního úřadu všichni zvládáte a stíháte? Vyberte jen některé z událostí a zkuste (stručně?) glosovat.

Dušan: Každá vesnice je odlišná. V každé vesnici to mají jinak. Ale všude je to krásné, přicházejí tam lidé. V Třebovicích a Rybníku, kde jsem byl, jsem zároveň žehnal i adventní věnce a četl jsem tam Boží Slovo. Ve Skuhrově to zase bylo jiné. To, co bych vypíchnul – jednou se mi ozvali ze Svinné, že budou rozsvěcovat strom. Já jsem tomu kolegovi říkal – hele a nechtěli byste udělat velký adventní věnec? A oni v té Svinné

udělali opravdu velký adventní věnec a donesli si spoustu svých adventních věnců, kde středem pozornosti bylo to uvedení do Adventu. Já jsem jim řekl, co ten Advent znamená, co je podstatou těch jednotlivých adventních nedělí a pak jsem jim ty věnce požehnal. A bylo to pro mne takový hluboký. Oni to měli i s dechovou hudbou, měli to promyšlený. Mají tam taky adventní trhy, ale to bývá všude. Ve Skuhrově to bylo taky krásný. Já jsem do Skuhrova přijel dřív a šel jsem se podívat, jak ti lidi jsou pospolu, protože tam měli ty adventní dílničky. A skutečně ty maminky s dětmi tam vyráběly, lepily tam andílky a domečky a dělaly tam takový ty vánoční věci. Já jsem si tam přisedl k jednomu pánovi v restauraci a dal jsem si punč pro děti, protože jsem byl autem. Já mu říkám – to je krásný, na takový malý dědince a máte tady plnej sál. Pro mne je ta restaurace jako dost plná. Pán říkal – no to tady tak nebejvá, ale to je tím Adventem. A vysvětloval mi – to víte, ono je to tím, že je ten Advent, a to se lidé scházejí, povídají si spolu... Tak to já jsem mu odpověděl – to máte pravdu. Pán se mne zeptal – a vy jste tady taky kvůli Adventu? Já říkám – jó, jdu na ten koncert do kostela. Společně s vámi jsme ten koncert zažili, že letos to vystoupení v kostele bylo opravdu pěkné. No ale loni když jsem měl jet opět do Svinné, tak to jsem onemocněl (letos ta nemoc na mne přišla o pár dnů později). Loni do Svinné musela namísto mne jet Maruška. Jestli bys, Maruško, k tomu něco nepověděla...

Maruška: Ne.

Dušan: Maruška tam vlastně přijela. Loni to bylo těžší, protože napadl těžký sníh. Ve Svinné kaplička byla plná lidí, sebou měli dost věnců, a čekali, čekali...

Maruška: No nejdřív se na mne koukali, kdo to přijel za cvoka autem až ke kapli a jestli chce fakt odjet. Protože fakt nachumelilo.

Loni to byly hrozný přívaly sněhu...

Maruška: Nejdřív jsme to vše doma zvažovali. Já jsem doma nechala ty malý děti s tím nemocným tatínkem a jela jsem. A netušila jsem, jestli dojedu zpátky. Ale byla jsem plná pokoje a radosti. Cestou jsem se modlila k Duchu Svatému. No když mi pouštěli ze záznamu, co jsem tam říkala... Tak půlku bych vystříhala...

Dušan: Vlastně nejdřív začali v kapli četbou Božího Slova, pak tam Maruška něco řekla a požehnala jim věnce.

Maruška: Dušan mne nenaučil zacházet s kropáčem. Prostě já bych měla být poučena a připravena.

Dušan: Ale zvládla to. A Zdeněk Fischer byl moc šťastný. To je kolega ze Stavební správy ze Správy železnic. Oni to tam s lidmi z Osadního výboru ve Svinné připravují. Letos byl ve Svinné otec Adam. Ale pro farní kancelář zahájení Adventu, je to pro nás hektický a náročný v tom smyslu, že to jsou dvě vlny. Sobota před Adventem a neděle. A zpravidla to všichni chtějí na tu první neděli.

Kupodivu nikdo nechce zahajovat až na druhou neděli...

Dušan: No nikdo nechce zahajovat až druhou neděli, ale přitom by to mohla být hezká tradice. Pro nás to je hektické, zahájíme Advent, nestihneme se s těmi lidmi pobavit a hned zase jedeme do další vesnice zahajovat.

Maruška: A přitom to lidi berou jako začátek Vánoc, protože rozsvěcejí strom...

Dušan: A právě to je potřeba s těmi lidmi o tom mluvit, o čem ten Advent vlastně je. A právě táhle setkání dávají příležitost, je tam je hodně lidí, kteří do kostelů a kaplí běžně nechoděj, a oni jsou ochotni o těch věcech diskutovat a mluvit. Zajímají se o to. Ale tím, že je to takhle nalinkovaný, nemáme na to dostatečný prostor.

Mluvíme a ještě budeme mluvit o radostech. Advent je o radosti. Vánoce jsou o radosti. Jsou však lidé, kteří prožívají tak velká trápení, že období Vánoc je pro ně moc těžké období. Jak hledat radost, a hlavně sílu, když jsme na dně duše a řešení nenacházíme?

Maruška: Bez Boha je to podle mne strašně těžký. Nedovedu si to představit. S Bohem, když do Něho vložím důvěru, mohu se u Něj vyplakat, po čase třeba můžu dostat od Něho nějakou odpověď nebo světlo...Určitě jsou situace, kdy je život o vánocích těžkej, ale bez Boha si to já opravdu nedovedu představit.

Takže Vaše rada je nacházet radost, a to jedině u Boha...

Maruška: A o Vánocích se nabízí před jesličkama. V tichosti Betléma.

Dušan: V tichosti Betléma. Přesně tak.

Maruška: Postavit se tam buď v nějaký roli, třeba můžu tam být jako otec – můžu tam být jako Josef, který to určitě neměl v tu dobu taky jednoduchý... Pamatuji si, když jsem byla těhotná, přes Vánoce to bylo. Bylo to pro mne hrozně obohacující. Bylo to tehdy s Radimem, a pak s Hedunkou – s ní jsme to čekali opravdu každým dnem, to bylo extrémně silný prožívání. Anebo se před jesličkama postavit jako chudej pastýř, který nic nemá a vlastně spíše něco potřebuje...

Dušan: Je to přesně tak, jak říkáš. Já jsem se setkal třeba s lidmi, kteří nesnášej Vánoce. Že se musejí kupovat dárky, a ty davy lidí... Je potřeba s těmi lidmi mluvit. Oni jsou většinou nějak zranění. Mají nějakou bolest. Vysvětlit jim smysl pravých Vánoc a ten Betlém k tomu je opravdu dobrá příležitost. Ten příběh s těmi lidmi probrat a ti lidé se v tom mohou najít. Mohou tam najít, co se dotýká jejich srdce. Já si tu vánoční dobu (samozřejmě je tam i stromek), ale já si to nedovedu bez toho Betléma představit. Večer, když jdeme spát, tak se s dětmi modlíme u Betléma rozsvíceného. A děti se baví o těch postavičkách. Já mám rád, když o Vánocích ráno si rozsvítím Betlém, udělám si to kafe, přečtu si vánoční čtení, co na ten den připadá, a rozjímám. Hledám se tam taky. Protože u každého z nás, v zaměstnání, v manželství atd. nějaké to zranění je, a odevzdávám to tomu narozenému Ježíši. Který nám dává ten nový

začátek. Ani já si ten život bez Boha, který uzdravuje, nedovedu představit. Je to o té Boží radosti. O naději, kterou nám Bůh dává.

Můžeme-li to tak říci, ty první Vánoce Svaté rodiny a narození Ježíše, to idylka rozhodně nebyla. To bylo všechno jiné než idylický prožitek klidných Vánoc. Pocit strachu. Náročná cesta do Betléma. Bídné jesličky. Vyloučení lidí na okraj společnosti (stáj za Betlémem). Pronásledování. Nepochopení. Útěk do Egypta. Ale také chudí pastýři, kteří přišli. A jejich darování. A další. Takže pro lidi v těžkých životních situacích pravdivý pohled na „vánočního Ježíše“, přesně tak, jak jste to Maruško a Dušane řekli.

No ale prostě musíme už přeskočit další připravené otázky a témata, a ponechat je na příště, a věnovat se závěrečné otázce. Nevím, co jsme tam na závěr vlastně dali?...

Téma roráte v rotundě svaté Kateřiny přeskočíme, Modlitby matek ponecháme na jindy, Vaše společenství manželů ponecháme na jindy. Něco o trvalých jáhnech v naší Hradecké diecézi si ponecháme na jindy, určitě další možné skvělé téma. Jak tvrdá řehole je být manželkou trvalého jáhna, to si taky raději necháme na příště. Pak jsme chtěli otevřít moderní formy pastorače s využitím IT technologií, které Dušan rád používá, i s připomenutím nového svatého Carla Acutise. Příště. A o svatém Jiří, patronovi kostela v Třebovici, to může být taky docela velké téma nejen pro vás. Nevadí. Necháme to uzrát. To byla jen ochutnávka toho, co jsme si na vás oba ještě nalíčili.

Ta poslední otázka, kterou jsme vůbec nemohli mít připravenou, je aktuální právě v době, kdy jsme u vás na rozhovoru. Vás trvalé jáhny vlastně dlouhodobě formoval Prokop Brož. V těchto dnech jsme se dozvěděli, že je to náš nový pomocný biskup. Jaký otisk ve Tvém životě, Dušane, Ti tento moudrý člověk dal?

Dušan: Ano, skutečně je to pravda. Já jsem se to dozvěděl také včera od otce Adama. Už to probírali oficiálně na setkání na biskupství, a už je to i oficiální cestou oznámeno. Otci Prokopovi jsem psal, protože skutečně on byl vedoucím naší jáhenské formace-trvalých jáhnů. Pro mne osobně, protože jsem mohl Prokopa poznat zblízka, celé tři roky jsme mívali v rámci jáhenských formací spoustu setkání, a taky víkendová setkání v Králíkách. Z mého pohledu toho Prokop hodně pro církev dělá a udělal. Vede synodální proces v naší diecézi. I pro mne osobně hodně udělal a myslím si i pro celou mou rodinu. Když ta formace začínala, tak jsme si říkali – to není jenom o tom „chlapovi“. My jsme trvalí jáhnové, tak my jsme ženatí, máme děti a manželky. My jsme byli první formace, kde se zavedlo, že na určitá setkání, a pak i na ta víkendová, že jezdily i manželky s námi. Že jsme se tam scházeli. A Prokop se chtěl setkat osobně s každou manželkou a poznat naše děti, poznat naše rodiny. A je dobrý zpovědník. Doprovázel nás společně s ostatními tutori, trvalými jáhny a hodně nám dal. Skutečně hodně nám dal. Provázel nás tou cestou formace a služby. On ještě s každým z nás, před vysvěcením, chtěl mít osobní rozhovor. Jestli máme něco na srdci, abychom to otevřeli, že chce být v tom s námi. Nechce nás v tom nechat. Jezdili jsme za ním i na

Nový Hradec. Před svěcením jsme s Jendou Linhartem měli týdenní exercicie, on tam za námi přijel a taky to s námi zde prožíval. A byly to velmi silné chvíle. A nyní když míváme vikariátní setkání kněží a jáhnů, tak tím, že on dělá tu synodalitu, naslouchání, to čím v církvi vlastně nyní žijeme, tak on to udělal i pro kněze a pro jáhny – pro nás. My jsme taky normální lidé (myšleno kněží a jáhni). Takže on i pro nás připravil program, pracující s metodami synodálního sdílení. Můžeme se vzájemně sdílet, obohacovat, pomáhat si. Já si myslím, že bude dobrý pomocný biskup. Popřál jsem mu a požehnal do služby, a ještě jsem mu tam (do zprávy) napsal, že doufám, že biskup Jan ho odbřemení od nějakých úkolů, aby mohl být více jako pastýř se svými ovečkami ve farnostech, protože ty ovečky, ti farníci, potřebují biskupy, kteří jsou v jejich středu, naslouchají jim, a umějí k nim s láskou promluvit. A to Prokop ten dar promlouvat s láskou má.

Ta úplně nejnovější brožurka, kterou Brož „moderuje“ – Advent (pravidelně ji vydává naše biskupství), a letos svými úvahami zde přispěli lékaři, tak to je letos skutečně vydařené (najdeme ji také na odkazu adventnice.cz).

V České Třebové díky pozvání otce Adama jsme v parném létě na faře měli jedinečnou příležitost poznat Prokopa Brože. Měl povídání na téma „kněžství“. Tam jsme ho jako farníci mohli osobně poznat a upřímně, velmi nás zaujal.

Ale poslední slovo k poslední otázce dejme Marušce.

Maruška: Já z toho mám velkou radost. Prokop je úžasnej člověk tím, že je neskutečně chytrý, vzdělaný, a zároveň velmi skromný, pokorný a nechá se opravdu vést Duchem svatým. Prokop si umí organizovat čas. On není ten, že by se někde zapomněl vykládáním... On řeší podstatný věci a umí to, ale má čas na modlitbu a nám v osobním životě taky dost pomohl. Takže já mu fandím.

Touto radostí a nadějí děkujeme za rozhovor a těšíme se na další nádherná setkávání a sdílení.

P.S. Po rozhovoru si pusťte třeba následující adventní klip, který v roce 2023 zveřejnilo Nepomucenum.

[Adventní videoklip Veni, Emmanuel - Pontificio Collegio Nepomuceno](#)

Neboli:

nepomucenum.it/blog_clanek.php?clanek=6577

Jana a Radek BABKOVI.